

Illustrationen är AI-genererad

Ungdomsengagemang inom Sveriges Unesco-koncept

EN ENKÄTBASERAD UNDERSÖKNING AV BIOSFÄROMRÅDEN,
VÄRLDSARV OCH KREATIVA STÄDER

SKRIVEN AV ASTA ALVESSON

Innehållsförteckning

Bakgrund och syfte	2
Studiens frågeställningar.....	2
Definitioner	3
Metod	4
Metoddiskussion	4
Resultat och analys	6
Vilka ungdomsinitiativ finns bland de svenska Unesco-koncepten?.....	6
Utmaningar	10
Fördelar med att engagera unga	12
Önskat stöd från Svenska Unescorådet	12
Diskussion	14
Referenser	16
Bilagor	16
Enkät	16

Bakgrund och syfte

Ungdomar är en prioriterad målgrupp för både Unesco och Svenska Unescorådet, vilket framgår i Unescos ”Medium-Term Strategy” (2022-2029) och Svenska Unescorådets strategi för verksamheten i Sverige (2023-2026). Med dessa riktlinjer som utgångspunkt initierades ett projekt för att undersöka hur Unescos koncept i Sverige engagerar sig i frågor som rör ungdomar.

Projektet bygger vidare på tidigare initiativ från Svenska Unescorådet. Exempelvis har tidigare projekt undersökt hur nordiska nationalkommissioner arbetar med ungdomsdelegater och vilka erfarenheter ungdomsdelegaterna själva har av sitt engagemang. Under hösten 2022 genomfördes en kartläggning av Unescos globala ungdomsarbete med syfte att öka intresset bland svenska ungdomsorganisationer för att delta i Unescos verksamheter, samt öka svenskt deltagande.

Denna studie har flera syften. För det första syftar projektet till att sprida kunskap bland Unescos svenska koncept om att ungdomar är en prioriterad grupp för Unesco, med målet att inspirera till ett ökat engagemang i ungdomsfrågor. I Unescos Medium-Term Strategy för 2022-2029 har organisationen fastslagit att ”UNESCO will pursue a strategic programme in all areas of its mandate and at all levels of action that will not only address young people as beneficiaries but will also engage with them as change-makers, knowledge-holders, and partners”.¹ Denna prioritering gäller för hela Unescos verksamhet.

För det andra har projektet syftet att ge Svenska Unescorådet en bättre överblick över de insatser som riktas till unga inom de utvalda koncepten, vilket ger en möjlighet att lyfta fram goda exempel som kan delas och implementeras av andra svenska Unesco-koncept. Slutligen är syftet med studien att undersöka vilka utmaningar svenska Unesco-koncepten ställs inför i sitt arbete med att engagera unga, samt vilka de upplevda fördelarna är med att involvera ungdomar.

Studiens frågeställningar

De frågeställningar som studien behandlar är:

Vilka initiativ riktade mot ungdomar bedrivs av utvalda svenska Unesco-koncept?

---

¹[Medium-Term Strategy for 2022-2029 \(41 C/4\) - UNESCO Digital Library](#), s.6-7. Hämtad 2025-01-07.

Vilka utmaningar och möjligheter identifieras i arbetet med att involvera ungdomar inom de svenska Unesco-koncepten?

Hur kan Svenska Uneskorådet bidra till Unesco-konceptens ungdomsarbete?

Definitioner

Nedan följer definitioner av begrepp som används ofta i denna rapport.

Unesco-koncept: Unesco-koncept är olika verksamheter, nätverk och platser som är kopplade till Unesco och som finns representerade i landet. Dessa koncept är konkreta och drivs inom Unescos ramar och bygger på dess värderingar och målsättningar. Exempel på Unesco-koncept i Sverige är världsarv, världsminnen, biosfärområden, geoparker, Unesco-professurer och kreativa städer.

Världsarv: Ett världsarv är en plats, ort eller miljö som på ett unikt sätt vittnar om jordens och människans historia. Sverige har 15 världsarv.

Biosfärområde: Biosfärområden är pilotområden där nya metoder och ny kunskap testas för att nå en långsiktig hållbar samhällsutveckling. Det finns sju i Sverige.

Kreativ stad: Unesco har ett nätverk för kreativa städer för att stödja samarbete mellan städer där kreativitet är en strategisk faktor för hållbar stadsutveckling. De kreativa städerna fungerar som en plattform för diskussion om vilken roll kreativitet kan spela för hållbar utveckling. Det finns tre kreativa städer i Sverige. Östersund var den första svenska kreativa staden och arbetar med gastronomi. Göteborg arbetar med litteratur och Norrköping arbetar med musik.

Metod

För att besvara frågeställningarna genomfördes en kvalitativ enkätstudie riktad mot ett urval av de svenska Unesco-koncept (världsarv, biosfärområden och kreativa städer). Fokus i enkäten var att fånga respondenternas uppfattningar och upplevelser. Respondenterna besvarade antingen åtta frågor om de angav att de arbetar med ungdomar, eller fyra frågor om de angav att de inte gör det (se bilaga). Av 26 utvalda respondenter, svarade tio varav fyra biosfärområden, fem världsarv och en kreativ stad.

Studien använde ett strategiskt urval för att säkerställa en bred representation av Unescos koncept i Sverige och för att möjliggöra jämförelser mellan olika typer av verksamheter. För det preliminära urvalet valdes tre exempel från varje kategori:

- **Världsarv:** Drottningholms slottsområde, Falun och Kopparbergslagen, samt Tanums hällristningar. Dessa val gjordes utifrån geografisk spridning och graden av tidigare samarbete med Svenska Unescorådet. Tanums hällristningar valdes specifikt för sitt aktiva engagemang i ungdomsfrågor, Drottningholm som Sveriges första världsarv och Falun för sin unika stadsmiljö.
- **Biosfärområden:** Kristianstads Vattenrike, Vindelälven-Juhtatdahka och Vänerskärgården med Kinnekulle. Här togs både geografisk spridning och olika etableringsår i beaktande för att kunna undersöka utvecklingen av ungdomsarbetet över tid.
- **Kreativa städer:** Göteborg, Norrköping och Östersund. Eftersom Sverige endast har tre kreativa städer bjöds samtliga in. Deras olika fokusområden (litteratur, musik och gastronomi) tillförde variation i resultaten.

Eftersom endast fem svar inkom vid det första utskicket beslutades att inkludera samtliga biosfärområden (totalt 7) och världsarv (totalt 15) i Sverige, vilket resulterade i en breddning av undersökningen och ytterligare fem svar.

Metoddiskussion

Det finns både för- och nackdelar med enkäter jämfört med intervjuer. En viktig fördel med enkäter är att de gör det möjligt att nå många respondenter på kort tid och är därmed mindre resurskrävande än intervjuer. Det bedömdes även vara mindre arbete för koncepten att besvara en enkät än att delta i en intervju. Det är dessutom oftast enklare att bearbeta

resultaten vid en enkätundersökningar jämfört med intervjuer som måste transkriberas. Däremot ger enkätundersökningar inte lika djupa insikter eftersom intervjuer ger möjlighet att ställa följdfrågor och fördjupa sig i ämnen som är särskilt relevanta för respondenten. Då syftet var att ge en övergripande översikt av vilka initiativ som pågår inom Unesco-koncepten, bedömdes insamling via enkäter vara det mest lämpliga valet för denna studie.

Resultat och analys

I följande avsnitt kommer resultaten från enkätsundersökningen att presenteras. Detta inkluderar en sammanställning av de initiativ som koncepten redovisade i deras enkätsvar. Vidare kommer resultat från övriga frågor från enkäten presenteras och analyseras.

Vilka ungdomsinitiativ finns bland de svenska Unesco-koncepten?

En majoritet av koncepten svarade att de arbetar aktivt med ungdomar. Tre av tio respondenter svarade att de inte arbetar med ungdomar. Nedan följer en lista över aktuella initiativ från enkätsvaren som har ett ungdomsperspektiv:

Hällristningsområdet i Tanum

1. World Heritage Volunteers (WHV)

WHV är ett initiativ som etablerades 2008 av Unesco som erbjuder unga vuxna möjligheten att aktivt bidra till bevarandet av gemensamma världsarv genom volontärläger. Tanum har arrangerat volontärläger en gång om året sedan 2023 och hoppas fortsätta i 2025. Amälningar görs genom Allianssi Youth Exchanges som även gör urvalet av deltagare (16-30 år). Kostnaden för de som deltar är resan till Tanum medan världsarvet står för logi, mat och lokala transporter under lägret. Under volontärlägren bor och arbetar deltagarna tillsammans med andra unga vuxna från hela världen. Exempel på arbetsuppgifter är borttagning av jord och växtlighet på hällristningshällar, rengöring av informationsskyltar inför tursäsongen och förberedelser och deltagande i Vitlycke museums programverksamhet.

[World Heritage Volunteer camp - Världsarvet Tanums hällristningar](#)

Vindelälven-Juhttátahkka

2. Arena för hållbar utveckling

Arena för hållbar utveckling är ett projekt som pågår mellan 2023-06-01 till 2026-05-31 och delfinansieras av Region Västerbotten. Projektet syftar till att stärka kunskap, organisering och lokalt engagemang för hållbar utveckling, samt förbättra samverkan inom och mellan de areella näringarna och samordna planerad och målgruppsanpassad kommunikation med det övergripande målet att bidra till beteendeförändring. Projektet består av fem arbetspaket som ungdomsperspektivet ska integreras i.

AP 1: Organisering av hållbar platsutveckling

AP 2: Utveckla mötesplatser i Vindelälven-Juhtтатаhkka

AP 3: Utveckla Biosfärområdet som neutral arena

AP 4: Lärande för hållbar utveckling

AP 5: Kommunikation om hållbar utveckling

[Arena för hållbar utveckling - Biosfärområde Vindelälven-Juhtтатаhkka](#)

3. Biosphere for Baltic: Future generations.

Projektet är ett internationellt samarbete mellan 12 biosfärområden runt Östersjön (både Vindelälven-Juhtтатаhkka och Kristianstad Vattenrike är deltagare i projektet).

Det syftar till att engagera unga i åldrarna 18–28 i arbetet för biosfärarbete, naturbaserade lösningar och ett hållbart Östersjön. Målet är att utveckla nya idéer för att öka ungas deltagande i biosfärområdenas arbete och att skapa ett transnationellt nätverk för ungdomar. Projektet startade hösten 2024 och pågår till våren 2026.

Sommaren 2025 ska ett ”youth forum” (ungdomsträff) hållas i Vattenriket som en del i arbetet att engagera unga vuxna. Kristianstad som projektsamordnare har fått medel från Svenska Institutet.

[Biosphere for Baltic: Future generations - Svenska institutet](#)

4. Hållbar platsutveckling

Det är ett avslutat projekt där biosfärområdet Vindelälven-Juhtтатаhkka gjorde en resa med ungdomsfokus genom hela biosfärområdet. Syftet med resan var bland annat att förankra den framtagna visionen för platsen och engagera unga i arbetet för en hållbar utveckling.

[Hållbar platsutveckling - Biosfärområde Vindelälven-Juhtтатаhkka](#)

Kristianstad Vattenrike

5. Biosfärläger

Varje sommar sedan drygt tio år tillbaka arrangerar Kristianstad Vattenrike ett dagläger för barn 10-14 år, där de får lära sig om naturen genom att uppleva, upptäcka och utforska biosfärområdet. De tar emot 20 barn och även fyra ungdomar i åldern 16-18 år som fungerar som ledarassistenter (Vattnerike.kristianstad.se uå).

[Biosfärläger 2024 – info och anmälan – Biosfärområde Kristianstads Vattenrike](#)

6. Biosfärhjältar

Hösten 2024 startade Kristianstad Vattenrike projektet Biosfärhjältar i samarbete med en lokal scoutkår. Det innebär sju träffar spridda över ett läsår med scoutgruppen Äventyrarscouter i åldern 12-15. Här får de upptäcka områdets besöksplatser och lära sig mer om biosfärområdet. De som deltagit får ett speciellt framtaget scoutmärke som biosfärhjärte. Projektet startades 2024 och följer skolans läsår. Planen är att fortsätta och utveckla konceptet under 2025

[Biosfärhjältar – Biosfärområde Kristianstads Vattenrike](#)

7. Biosphere for Baltic – Future Generations

Information återfinns under punkt tre.

8. Gymnasiepraktik, VFU och exjobb

Kristianstad Vattenrike gör särskilda satsningar på naturpedagogik på gymnasienivå. Tillsammans med Biosfärkontoret har man utvecklat ett verktyg för ekosystemtjänster.

[Nya pedagogiska verktyg – Biosfärområde Kristianstads Vattenrike](#)

[Östersjökompassen gör havets ekosystemtjänster lättare att förstå – Biosfärområde Kristianstads Vattenrike](#)

9. Projekt om medborgarforskning som engagerar högstadiel elever, t ex

Algforskarssommar (Stockholms universitet). Genom projekt får ungdomarna möjlighet att:

- fördjupa sina kunskaper inom aktuellt område
- öka sina kontakter med samhället utanför skolan
- på ett konkret sätt bidra till aktuell forskning som leder till ökad förståelse för hur t ex klimatförändringarna påverkar natur och samhälle.

[Elever på Rönnowskolan undersöker tång åt forskare – Biosfärområde Kristianstads Vattenrike](#)

Värnerskärgården med Kinnekulle

10. Biosfärområdet Värnerskärgården med Kinnekulle har inget specifikt projekt eller arbetsmetod riktat mot ungdomar, men de ger föredrag till högstadies- och gymnasieskolor om biosfärområdet och hållbarhetsfrågor vid förfrågan. De arrangerar även aktiviteter och event som vänder sig till ungdomar och hur de kan forma en hållbar livsstil och vardag. De har till exempel arrangerat en kostnadsfri fotoutställning som visar samspelet mellan människan, naturen och landskapet i Biosfärområde Värnerskärgården med Kinnekulle.

[Aktuella projekt - Biosfärområde Värnerskärgården med Kinnekulle](#)

Östersund

11. Specialskoleutbyte mellan skola i Östersund och skola i spanska gastronomistaden Dénia.

Våren 2021 blev Östersunds kommun kontaktad av en specialskola i Dénia, Spanien. De ville komma i kontakt med andra skolor för ”functionally challenged students” och tog hjälp av Unescos gastronomiska nätverk, UCCN. Samarbetet började med att två lärare och en rektor från den spanska skolan kom på studiebesök till Odensalaskolan i Östersund för att etablera kontakt. Sedan dess har sex spanska ungdomar och fyra vuxna från Dénia varit på besök i Östersund för en veckas praktik på Odensalaskolan och en veckas praktik på Scandic Syd i frukostserveringen (17-31/05/2024). Ungdomar från Östersund är välkomna till specialskolan i Dénia i motsvarande utbyte när de har gjort en projektansökan.

[Röster från deltagare - Östersund.se](#)

Grimeton radiostation Varberg

12. Samarbete mellan världsarvet och scoutkår

Världsarvet har ett samarbete med Varbergs scoutkår (ålder 13-20) där partnerna arrangerar evenemang i samband med JOTA/JOTI (världens största digitala scoutevenemang), telegrafkurser och aktiviteter på höstlovet.

13. Samarbete med den kommunala verksamheten

Grimeton samarbetar med den kommunala ungdomsverksamheten genom exempelvis upplåtande av världsarvet för kommunens ungdomsaktiviteter.

Södra öland odlingslandskap

14. Samarbete med skolor

Unga får till exempel bygga utställningar om världsarvet och plocka skärp på sjömarker.

Utmaningar

Trots bredden av ungdomsinitiativ som svenska Unesco-koncept arbetar med, står det klart att det finns flera utmaningar som påverkar deras förmåga att engagera unga. Enkätsvaren lyfte fram bristande resurser som den största utmaningen. Ett koncept uttryckte frustration över att ständigt behöva prioritera ekonomisk lönsamhet framför samhällsnytta. En respondent skriver: ”Jag vet hur otroligt mycket vi skulle kunna bidra med, till skolan exempelvis, om vi bara kunde få betalt för vår tid.”. Citatet belyser den svåra balansgången mellan att säkerställa verksamhetens ekonomiska överlevnad och att kunna fokusera på initiativ som genererar störst samhällsnytta. Riksantikvarieämbetet har mellan 2021-2024 gett ett bidrag för världsarvssamordning till världsarven, vilket har varit en viktig resurs för världsarven. Dock framhålls avsaknaden av detta stöd under 2025 som en stor utmaningen inför framtiden.

Utöver resursbristen pekade koncepten på andra faktorer som försvårar arbetet med ungdomsfrågor. En förståelse för dessa utmaningar kan bidra till ökad kunskap om hur arbetet genomförs i praktiken och vilka områden som bör stärkas. Flera koncept menar att en stor svårighet är att hitta naturliga vägar och platser att möta ungdomar efter gymnasiet. Det är tydligt bland respondenterna att skolan är den enklaste kontaktytan att nå unga och när ungdomar lämnar skolan försvinner även den kontakten. Flera koncept anger att de saknar en strategi för att hålla kvar eller återknyta kontakten med dessa ungdomar.

Det hänger även samman med en annan utmaning som ett koncept angav vilket är att konkurrensen om ungas tid och intresse är stor. Detta innebär att svenska Unesco-koncept måste erbjuda attraktiva aktiviteter och kommunikation för att nå fram till ungdomar. Det krävs därmed att unga är en tydligt prioriterad målgrupp för verksamheten. Andra koncept angav dock att detta var en anledning till att de inte arbetar specifikt med unga det vill säga att de inte är en prioriterad målgrupp. Fokus har istället främst varit grundskolebarn.

För att nå ungdomar på deras fritid krävs det personal som kan arbeta på kvällar och helger vilket utgör en praktisk utmaning. Andra utmaningar som nämns av koncepten är att det är svårare att jobba på landsbygden på grund av brist på lokaltrafik och transport som gör konceptet mindre tillgängligt för unga. En rapport från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) syftar till att ge en djupare förståelse för de hinder och fördelar som unga i städer respektive på landsbygden möter. En viktig slutsats från rapporten är att unga på landsbygden har ”sämre möjligheter till meningsfull fritid och kulturaktiviteter” samt sämre tillgång till kollektivtrafik.² Rapporten visar också att unga på landsbygden känner sig mindre delaktiga i det svenska samhället och i den kommun de bor i, jämfört med unga i storstäder.³ Därför betonar rapporten vikten av att unga upplever att deras behov tas på allvar och att utvecklingen av landsbygden alltid bör ha ett ungdomsperspektiv.

Initiativen till aktiviteter riktade mot ungdomar varierar mellan de olika koncepten. Några koncept beskriver att arbetet med ungdomar är beroende på skolornas resurser och lärares engagemangsnivå. I de fall där etablerade och återkommande program saknas, kommer initiativen ofta från partnerorganisationer och skolor. Som lyfts ovan under initiativ synliggörs detta exempelvis i det som Östersund lyfter fram där deras ungdomsarbete sker i samarbete med en skola i Dénia, som själva tog kontakt. På samma sätt ger Vänerskärgården med Kinnekulle föredrag för högstadie- och gymnasieelever, på begäran från skolorna. Detta tydliggör en av de större utmaningarna i arbetet med unga: att en del av insatserna är beroende av utomstående engagemangsnivå bland annat på grund av resursbrist och avsaknad av en tydlig strategi.

I ett koncept finns det en något annorlunda situation, där en enskild samordnare har tagit initiativ till samverkan. Detta exempel belyser ett dilemma där flera svenska Unesco-koncept saknar en tydlig och långsiktig strategi eller arbetssätt för att proaktivt driva ungdomsarbete. Resultatet är att insatserna ofta blir beroende av enskilda individers personliga engagemang eller externa aktörers initiativ, vilket riskerar att skapa ojämnheter och begränsar möjligheterna till kontinuitet och utveckling i arbetet med ungdomar.

---

² Fokus 24 - platsens betydelse s.4. Hämtad 2025-01-13.

³ Fokus 24 - platsens betydelse s.233. Hämtad 2025-01-13.

Fördelar med att engagera unga

Trots de utmaningar och hinder som identifierats finns det flera kreativa initiativ riktade mot unga inom de svenska Unesco-koncepten som skulle kunna intressera andra aktörer. Det framgår tydligt av svaren att det finns en gemensam förståelse och övertygelse bland respondenterna om vikten av att arbeta med ungdomar. På frågan om vilka fördelar de ser med att engagera sig i ungdomsarbete lyfter flera koncept fram detta som en långsiktig bevarandeåtgärd. Ett koncept uttryckte det väl: "Det man känner till och tycker om tar man hand om – därför är det viktigt att nå målgruppen ungdomar och ge dem positiva upplevelser."

Andra fördelar som de svenska Unesco-koncepten identifierar med att engagera unga är att de bidrar med nya perspektiv och kunskaper som kan vara värdefulla för konceptens utveckling och framtida arbete. Unga kan även bidra praktiskt till verksamheterna genom volontärarbete, praktikplatser och examensarbeten, vilket stärker både verksamheten och ungdomarnas egna erfarenheter.

En respondent svarade även att ett mervärde unga bidrar med är att de fungerar som en naturlig brygga mellan generationer. Ett exempel på detta är Kristianstad Vattenrike, där unga engageras som ledarassistenter på ett sommarläger arrangerat av biosfärområdet för barn mellan 10–14 år.

Önskat stöd från Svenska Unescorådet

Koncepten framförde flera synpunkter på vilket stöd Svenska Unescorådet skulle kunna ge för att underlätta deras arbete med unga. Ett återkommande önskemål, särskilt från världsarven, var att Svenska Unescorådet fortsätter att lyfta frågan kring ekonomin på riksnivå, exempelvis behovet av att förändra synen på världsarv inom politiken. De underströk att världsarv inte bör betraktas enbart som en kulturkostnad utan som kunskapsstillgångar och samarbetspartners i viktiga samhällsfrågor kring bland annat barn, unga och välfärden i stort. Vidare ansåg flera koncept att det är viktigt att Svenska Unescorådet stödjer dem i att belysa konsekvenserna av att världsarvssamordningsbidraget har pausats. En respondent menade att detta bidrag är en avgörande förutsättning för deras fortsatta arbete med ungdomar.

Många koncept efterfrågade möjligheten att ta del av goda exempel och tips från andra liknande verksamheter kring hur de arbetar med unga. Detta önskemål uttrycktes i olika former. Några föreslog att ett nationellt nätverk skulle kunna etableras för att möjliggöra erfarenhetsutbyte mellan de olika koncepten. Andra lyfte vikten av att få tillgång till information om pågående satsningar och konkreta exempel på hur andra verksamheter har engagerat unga, särskilt i situationer där resurserna är begränsade. Sådant utbyte skulle kunna fungera som en viktig inspirationskälla och bidra till att utveckla nya arbetssätt.

Andra förslag innefattar att anordna utlysningar eller tävlingar som sporrar deltagande samt mer aktivt arbete inom Unesco Associated Schools Network (ASP net).

Diskussion

Rapportens utgångspunkt har varit att (1) redovisa vilka ungdomsinitiativ som finns bland svenska världsarv, biosfärområden och kreativa städer, (2) identifiera vilka utmaningar och fördelar koncepten upplever med ungdomsarbetet, samt (3) undersöka vilket stöd som koncepten önskar från svenska Uneskorådet för att utveckla sitt ungdomsarbete.

Tillsammans redovisade koncepten tretton olika initiativ i olika skalor. Utifrån den listan som inkommit till Svenska Uneskorådet genom svar på enkäten konstateras att biosfärområden är mest aktiva när det gäller arbetet riktad mot unga. Av totalt tretton initiativ som presenterades i enkätsvaren står biosfärområden för nio av dem. Biosfärområden har även högst procentuell svarsfrekvens. En tredjedel av världsarven och kreativa städerna svarade på enkäten medan över hälften av svenska biosfärområden svarade. Det krävs en mer omfattande studie för att kunna dra några slutsatser om orsakarna, men resultatet kan tyda på ett större engagemang eller fler resurser hos svenska biosfärområden. En annan förklaring kan vara att fler unga är intresserade eller känner till biosfärområden lokalt jämfört med världsarv och kreativa städer. Biosfärområden har också som syfte att fungera som pilotområden för hållbarhet och kontinuerligt arbeta med detta, det ligger inbäddat i deras funktion från början. Världsarven har en mer statisk funktion som unik kultur- eller naturmiljö men det ser mycket olika ut från världsarv till världsarv. De kreativa städerna är också olika i sin funktion genom att ha olika fokusområden men det är svårt att dra slutsatser då enbart en stad svarade på enkäten.

Utifrån de utmaningar som har angetts av koncepten kan man konstatera att samtliga anser att det största hindret med att arbeta med unga är brist på resurser. En del av de insatser som görs i dagsläget är beroende av utomstående partnerorganisationer, vanligtvis skolor eller avhängigt den enskilda samordnarens engagemang. Detta beroende kan innebära flera konsekvenser, bland annat en ojämn kvalitet och kontinuitet i arbetet, då insatsernas framgång ofta styrs av tillgången till rätt samarbetspartners eller eldsjälar.

Trots dessa utmaningar finns det flera pågående initiativ där koncepten har lyckats utveckla hållbara program och projekt som kan tjäna som inspiration för andra Unesco-koncept. Dessa inkluderar dels idéer om hur man kan möta unga och skapa engagerande projekt, som exempelvis *World Heritage Volunteers*, dels strategier för hur man kan finansiera dessa insatser.

För att ytterligare stärka arbetet med unga kan förslagsvis en broschyr eller en ”one pager” med goda exempel på framgångsrika initiativ tas fram. Denna skulle kunna spridas till koncepten och på Svenska Unescorådets sociala medier som inspiration till nya satsningar. Ett annat förslag är att anordna en workshop eller seminarium i mån av tid och resurser, där samordnare får möjlighet att träffas och diskutera lösningar på gemensamma utmaningar, dela erfarenheter och inspirera varandra. Det vore även intressant att kolla närmare på biosfärområden och vilka arbetsmetoder de använder eftersom de har flest aktiva projekt utifrån denna undersökning. Slutligen är det även viktigt att ge unga en tydlig röst i frågan om deras engagemang. Detta kan bland annat göras genom att undersöka vilka möjligheter och former av involvering som unga själva önskar när det gäller deras deltagande i Unesco-koncept.

Svenska Unescorådet noterar att koncepten önskar och uppskattar stöd från Svenska Unescorådet i frågor som rör ungdomsengagemang. En slutgiltig reflektion är att Svenska Unescorådet, precis som koncepten, också har utmaningar kring resurser och personal men att det är en viktig fråga att fortsätta arbeta givet fokuset som finns på unga inom Unesco och i den svenska verksamheten. Genom denna studie har Svenska Unescorådet fått bättre insyn i konceptens ungdomsarbete och ser möjligheter att stötta koncepten med goda exempel och sprida det viktiga arbete med unga som pågår ute i konceptens verksamheter.

Referenser

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (2024) *Platsens Betydelse – unga på landsbygd*.

UNESCO (2022) *Medium-Term Strategy for 2022-2029*.

Bilagor

Enkät

Hej!

Svenska Unescorådet har ett pågående arbete med att fördjupa vår förståelse av hur Unesco-verksamheter i Sverige engagerar sig i frågor som rör ungdomar. Bakgrunden till detta initiativ är att ungdomar, enligt Unescos *Medium-Term Strategy* för 2022–2029, är en prioriterad målgrupp. Även i Svenska Unescorådets strategi för 2023–2026 lyfts unga fram som en central målgrupp. Vårt mål med denna undersökning är att samla in värdefull information om nuvarande praxis, identifiera förbättringsområden och stärka ungdomsengagemanget inom Unescos verksamhet i Sverige.

Vi skulle uppskatta om ni vill medverka i denna undersökning! Era svar kommer att ge oss möjlighet att bättre förstå och stödja utvecklingen av ungdomsengagemanget.

Vi tar tacksamt emot era svar enkäten senast den 29 november 2024.

Stort tack för ert deltagande.

Frågor	Svar
<p>1. Har ni specifika projekt eller arbetsmetoder där ni inkluderar ungdomar (ungdomar definieras enligt Unesco som mellan 15-24 år)? Vilka är de i så fall?</p> <p>Om ni svarar nej, vänligen fortsätt med frågorna 9-11.</p>	
<p>2. Ge en kort historik över utvecklingen av ert ungdomsengagemang. Varför</p>	

<p>beslutade ni er för att involvera ungdomar i era aktiviteter? Varifrån kom idén?</p>	
<p>3. Har ni en specifik struktur för ungdomsengagemang? Om ja, hur fungerar den? (T.ex. en ungdomsenhet, en tjänsteman ansvarig för ungdomsfrågor, en ungdomsgrupp etc.)</p>	
<p>4. Samarbetar ni med partnerorganisationer/skolor för att engagera ungdomar i ert arbete? Om ja, vänligen ge exempel på partnerskap och hur dessa fungerar.</p>	
<p>5. Kan ni identifiera specifika fördelar med ungdomsengagemang för ert koncept? Vilket mervärde tillför ungdomar till era aktiviteter?</p>	
<p>6. Vänligen ange och förklara de största utmaningarna som ni stött på när det gäller att engagera ungdomar i era aktiviteter (t.ex. brist på resurser, begränsat stöd från lokala partners, brist på medvetenhet bland unga, etc). Hur har ni jobbat med dessa utmaningar?</p>	
<p>7. Vilka förutsättningar anser ni behövs för att engagera sig i ungdomsarbete?</p>	
<p>8. Vad för information eller annat stöd från Unesco och Svenska Unescorådet skulle vara värdefullt för ert arbete med ungdomsfrågor?</p>	

<p>Om ni svarade nej på första frågan vänligen fortsätt med följande frågor.</p> <p>9. Vilka är de huvudsakliga skälen till att ni inte arbetar med ungdomsfrågor?</p>	
<p>10. Har ni planer på att inkludera ungdomsfrågor i framtiden?</p>	
<p>11. Vilka förutsättningar eller resurser skulle behövas för att börja arbeta med ungdomsfrågor?</p>	